

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 773

van **LISE VANDECASTEELE**

datum: 12 juni 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Sector personen met een handicap - Beoordelingsinstrument BelRAI

Momenteel wordt BelRAI als beoordelingsinstrument gehanteerd in woonzorgcentra, thuiszorg en palliatieve zorg. Wat betreft de sector voor personen met een handicap wil de regering de haalbaarheid van BelRAI in kaart brengen.

In dat kader en in opdracht van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) heeft het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Steunpunt WVG) een eerste verkennende studie uitgevoerd. In die 'Verkennde studie naar de mogelijkheden van BelRAI in de ondersteuning en zorg voor volwassenen met een handicap' formuleren de onderzoekers al verschillende concrete beleidsaanbevelingen.

1. Gaat de regering in navolging van deze studie nog verdere initiatieven nemen?
2. Hoe evalueert de minister de zeven concrete beleidsaanbevelingen in het onderzoeksrapport?
3. Plant de Vlaamse Regering om de BelRAI ook uit te rollen in de sector handicap? Zo ja, is er al een plan van aanpak over hoe dat zal gebeuren? Tegen wanneer zou een eventuele uitrol plaatsvinden?
4. Zal het de bedoeling zijn om de BelRAI te koppelen aan de toekenning van persoonsvolgende budgetten (PVB's)? Kan de minister garanderen dat iemand die recht heeft op een PVB er door de BelRAI niet financieel op achteruit zal gaan?
5. Zal de eventuele uitrol van de BelRAI voldoende rekening houden met individuele ondersteuningsbehoeften en levensdoelen van de persoon met handicap?
6. Op welke manier zullen gebruikers betrokken worden bij een eventuele uitrol van BelRAI in de sector handicap? Hoe gaat de overheid garanderen dat mensen met een handicap de regie over hun leven in handen houden?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 773 van 12 juni 2023

van **LISE VANDECASTEELE**

Ter verduidelijking, in opdracht van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) heeft het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (SWVG) inmiddels twee verkennende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. BelRAI:

- EF 66 Zorgzwaartebepaling bij personen met een handicap en de BelRAI/interRAI-schalen: een verkennende studie (2021)
- MJP 09 Verkennende studie naar de mogelijkheden van BelRAI in de ondersteuning en zorg voor volwassenen met een handicap (2022)

Deze onderzoeken zijn beschikbaar via de site van SWVG (<https://www.steunpuntwvg.be/publicaties>).

1. In 2019 benadrukte de Vlaamse regering in haar regeerakkoord voor de periode 2019-2024 het belang van BelRAI als een uniek inschalingsinstrument voor het beleidsdomein 'Welzijn, Volksgezondheid en Gezin' (WVG) (Vlaamse Regering, 2019). Voor de sector personen met een handicap formuleerde de regering binnen het regeerakkoord 2019-2024 een specifieke doelstelling, namelijk het bestuderen van de haalbaarheid om BelRAI als inschalingsinstrument voor personen met een handicap in te voeren (Vlaamse Regering, 2019).

Het VAPH is daarmee ook op een grondige wijze aan de slag gegaan. Ten eerste werden de voormelde SWVG-studies uitgevoerd. Ten tweede, is binnen de administratie een interne werkgroep opgericht die verder heeft gewerkt op de onderzoeksresultaten van de SWVG-studies. Deze werkgroep had als doel om een advies voor te bereiden, rekening houdend met de onderzoeksresultaten en de opportuniteiten of risico's voor de werking van het VAPH t.o.v. de personen met een handicap en zijn professionelen.

Het VAPH zal na advisering door de verschillende adviesorganen (Bureau, Raadgevend Comité) een beleidsadvies aan het kabinet bezorgen.

2. Ik onderschrijf het belang van alle aanbevelingen, de zeven beleidsaanbevelingen worden positief geëvalueerd.

Met name: (Aanbeveling 1:) Een transparante en duidelijke communicatie naar alle betrokkenen is voor het VAPH bij elk project belangrijk en dat zal ook zo zijn bij de eventuele implementatie van BelRAI in de sector voor personen met een handicap. Dit is al ten uitvoer gebracht in de laatste SWVG-studie, door te werken met focusgroepen waarin *stakeholders* in de sector van personen met een handicap aanwezig waren. Zodra er een beslissing komt vanuit de regering over de implementatie van BelRAI zal er verder gewerkt worden op dit elan. (Aanbeveling 2 en 7:) Het gaat echter om meer dan communicatie, de *stakeholders* in de sector van personen met een handicap zullen uiteraard mee betrokken worden bij de eventuele ontwikkeling en de implementatie van BelRAI in de sector. (Aanbeveling 4:) Een

goede werkwijze is dan om bijvoorbeeld via pilootprojecten te werken om te evalueren onder welke voorwaarden BelRAI een meerwaarde kan betekenen voor de sector van personen met een handicap en wat er nodig is om dit te verzekeren (inclusief kosten/baten-analyse). (Aanbeveling 5:) Vanuit onderzoeksoogpunt, is het wenselijk om een BelRAI implementatietraject in verschillende stappen aan te pakken, ten eerste bij ondersteunings- en/of handelingsplannen, ten tweede als kwaliteitsinstrument en als derde pas een eventuele koppeling aan budgetten. Bovendien kwam er ook vanuit de SWVG-studies duidelijk naar voor dat er belangrijke verschillen zijn tussen BelRAI en het instrument dat momenteel gebruikt wordt voor budgetbepaling (het ZorgZwaarte-Instrument), waardoor deze vraag momenteel niet aan de orde is. (Aanbeveling 6 en 7) Dit betekent echter niet dat er geen opportuniteiten mogelijk zijn, bijvoorbeeld door de BelRAI te gebruiken als informatiebron voor het ZZI of omgekeerd. Dit geldt trouwens voor meer dan het instrument voor budgetbepaling, een keuze voor BelRAI zal er ook toe leiden dat ook bij andere (inschalings)instrumenten of processen binnen het VAPH er de toets zal moeten gemaakt worden of de BelRAI opportuniteiten kan bieden. Dit is een taak waarvan de administratie zich wel degelijk bewust is, als de keuze voor de BelRAI wordt gemaakt.

3. Zoals eerder geformuleerd, werkt het VAPH momenteel samen met de verschillende adviesorganen binnen de sector voor personen met een handicap aan een advies. Op basis van dit advies zal het kabinet samen met de administratie een plan van aanpak voorbereiden.
4. Zie eerder. Gezien de nood aan een stapsgewijze aanpak van het implementatietraject en gezien de verschillen met het huidige instrument voor budgetbepaling, is deze vraag momenteel nog niet aan de orde.
5. Het zorg- en ondersteuningsplan dient rekening te houden met individuele zorg- en ondersteuningsbehoeften (obv BelRAI) en levensdoelen van de persoon met een handicap. Net daarom is het ook zo belangrijk om voldoende tijd te nemen voor de implementatiefase van het BelRAI-instrument. Ook hier kan het ZZI een goede inspiratiebron zijn: in de studies kwam bijvoorbeeld naar voor dat het ZZI meer de 'nood aan ondersteuning' weet te vatten dan de huidige BelRAI. BelRAI biedt echter wel opportuniteiten, zoals vermeld in de SWVG-studies, bijvoorbeeld door een integratie met de domeinen van kwaliteit van leven mogelijk te maken.
6. Zie eerder. Een actieve betrokkenheid van gebruikers bij de verschillende stappen van het BelRAI implementatietraject (inclusief ontwikkeling, testing, uitrol, etc.) is belangrijk. Deze betrokkenheid zal via de verschillende adviesorganen van het VAPH plaatsvinden, maar bijkomend ook via stuurgroepen, focusgroepen,... . Het VAPH en zijn stakeholders zullen erop toezien dat de BelRAI past binnen de visie van het ondersteuningsbeleid zoals die beschreven is in het Perspectiefplan 2020. In dat plan staan inclusie, vraagsturing en zelfregie als centrale pijlers.